

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	
DZIEKANAT WYDZIAŁU LEKARSKIEGO	
wpł. dnia	13-05-2019
L. cz. Dł./	1422/2019
Znak sprawy Dł.	

Lublin, dnia 12.04.2019 r.

Dr hab. n. med. Ewa Wąsik-Szczepanek
Katedra i Klinika Hematoonkologii i Transplantacji Szpiku
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Ocena

osiągnięcia naukowego i całokształtu dorobku naukowego oraz osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych stanowiących podstawę do ubiegania się dr n. med. Małgorzaty Anny Poręby o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych, dyscyplinie medycyna.

Wykształcenie i przebieg pracy zawodowej

Pani doktor Małgorzata Anna Poręba studia lekarskie ukończyła w 1998r na Wydziale Lekarskim, Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, gdzie również uzyskała dyplom lekarza medycyny. Stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny został nadany w Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, na Wydziale Lekarskim Kształcenia Podyplomowego w 2004r, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Ocena wpływu leczenia cytostatycznego na mobilizację komórek śródbłonna i stężenie VEGF w surowicy chorych na ostre białaczki, chłoniaki i szpiczaki” (promotor: prof. dr hab. Kazimierz Kulickowski). W 2005r uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie chorób wewnętrznych, a roku 2009 w dziedzinie kardiologii. Pracę w zawodzie lekarza rozpoczęła w Dolnośląskim Centrum Onkologii we Wrocławiu, następnie w Klinice Hematologii, Nowotworów Krwi i Transplantacji Szpiku, Akademii Medycznej we Wrocławiu, Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Oddziale Kardiologicznym z Pododdziałem Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu. Aktualnie jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze i Zakładzie Patofizjologii, Wydziału Lekarskiego, Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Ocena osiągnięcia naukowego

W rozumieniu art. 16. ust.2 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późn. zmianami) podstawą do ubiegania się przez dr n. med. Annę Porębę o stopień doktora habilitowanego jest cykl powiązanych tematycznie publikacji (5 prac oryginalnych) pod tytułem: „Ocena wpływu wysokodawkowej chemioterapii wspomaganej przeszczepieniem macierzystych komórek krwiotwórczych na układ krążenia u pacjentów z chorobami rozrostowymi krwi i układu chłonnego”.

Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego:

1. Heart rate variability and heart rate turbulence in patients with hematologic malignancies subjected to high dose chemotherapy in the course of hematopoietic stem cell transplantation. *Ann. Noninvasive Electrocardiol.* 2014 Vol.19 no.2; s.157-165
2. Endothelial function in patients with hematologic malignancies undergoing high-dose chemotherapy followed by hematopoietic stem cell transplantation. *Cardiovasc. Toxicol.* 2016 Vol.16 no.2; s.156-162
3. Echocardiographic evaluation of the early cardiotoxic effect of hematopoietic stem cell transplantation in patients with hematologic malignancies. *Leuk. Lymphoma* 2016 Vol.57 no.9; s.2119-2125
4. The analysis of the parameters of 24-hr ECG Holter monitoring in patients with blood neoplasms undergoing high-dose chemotherapy and stem cell transplantation. *Ann. Noninvasive Electrocardiol.* 2018 Vol.23 no.4; art.e12534 [7s].
5. Evaluation of the impact of treatment with hematopoietic stem cells transplantation (HSCT) on biochemical markers of heart function and novel electrocardiographic markers of repolarization in patients with hematological malignancies. *Med. Oncol.* 2018 Vol.35; art.162 [7 s.]

IF publikacji, wchodzących w skład cyklu wynosi **10,783**, a sumaryczna liczba punktów wg MNiSW - **110**.

Ostatnie lata przyniosły znaczny postęp w leczeniu chorych na nowotwory układu krwiotwórczego. Mamy do dyspozycji nowoczesne leki, ustalono nowe strategie wprowadzające m.in. przeszczepienie macierzystych komórek krwiotwórczych jako konsolidację terapii indukujących. Pozwoliło to na istotną poprawę wyników leczenia, a co za tym idzie wydłużyło czas całkowitego przeżycia. Paradoksalnie spowodowało również pojawienie się nowych problemów, o których istnieniu nie zdawano sobie wcześniej sprawy. Są to powikłania po chemioterapii, występujące niekiedy już w czasie jej trwania bądź nawet kilkanaście lat po jej zakończeniu. Powikłania kardiologiczne należą do grupy działań ubocznych leczenia przeciwnowotworowego o szczególnym znaczeniu. Choroby układu krążenia stanowią duży problem zdrowotny sam w sobie. W połączeniu z chorobą nowotworową dodatkowo niejednokrotnie komplikują proces terapii i pogorszają rokowanie.

W stanowiącym Osiągnięcie Naukowe cyklu publikacji Kandydatka przedstawiła wpływ wysokodawkowej chemioterapii (*high dose chemotherapy*, HDCT) wspomaganej przeszczepieniem macierzystych komórek krwiotwórczych (*hematopoietic stem cell transplantation*, HSCT) na układ krążenia u pacjentów z chorobami rozrostowymi krwi i układu chłonnego. Oceniała m. in. wybrane parametry zmienności rytmu serca oraz turbulencji rytmu serca określane na podstawie całodobowej rejestracji EKG metodą Holtera oraz parametry badania echokardiograficznego; funkcję śródbłonna określaną metodą ultrasonograficzną z oceną rozszerzalności tętnicy ramiennej zależnej od śródbłonna (*flow mediated dilatation*, FMD); stężenie we krwi N-końcowego fragmentu peptydu natriuretycznego typu B i troponiny T oraz jej wpływ na nowe elektrokardiograficzne wskaźniki repolaryzacji. Cykl prac kończy pięć wniosków podsumowujących wyniki przeprowadzonych badań. Wskazują one jednoznacznie na negatywny wpływ HDCT wspomaganej HSCT na układ

sercowo-naczyniowy chorych poddawanych tej procedurze. Jak słusznie sugeruje Kandydatka, powinny one stanowić punkt wyjścia do dalszych badań, których celem byłoby m.in. wyodrębnienia grup chorych o zwiększonym ryzyku tego typu powikłań wymagających w związku z tym szczególnej opieki kardiologicznej i stosowania leków o mniejszym działaniu kardiotoksycznym.

Prace dr n. med. Małgorzaty Anny Poręby wskazują na coraz większy interdyscyplinarny charakter procesu leczenia chorych na nowotwory układu krwiotwórczego, wymagającego nie tylko wyboru chemioterapii w zależności od rodzaju nowotworu, ale również przewidywania jej ewentualnych niekorzystnych działań w bliższej i dalszej perspektywie czasowej. Powikłania kardiologiczne są jednymi z najistotniejszych, ale bardzo ważne są także powikłania neurologiczne, endokrynologiczne czy zaburzenia odporności. Dowodzi to bardzo dużego waloru praktycznego przedstawionego do oceny cyklu prac dr n. med. Małgorzaty Anny Poręby i podnosi znacznie jego wartość merytoryczną.

Ocena aktywności naukowej

Dr n. med. Małgorzata Anna Poręba była członkiem zespołu badawczego w międzynarodowym projekcie naukowym: "Public Health Impact of long-term, low-level Mixed Element Exposure in susceptible population PHIME" - projekt w ramach 6. programu ramowego badań oraz działań związanych z rozwojem technologii Unii Europejskiej (FOODCT2006-016253) oraz krajowego projektu naukowego: "Wykorzystanie żywności bogatej w naturalne antyoksydanty pod względem jej działania prozdrowotnego"- projekt badawczy KBN 094/P06/2003/29. Kandydatka realizowała kilka projektów uczelnianych: „Ocena funkcji układu autonomicznego i funkcji rozkurczowej lewej komory u chorych z nowo rozpoznaną cukrzycą typu drugiego”(wykonawca), „Ocena wczesnej kardiotoksyczności leczenia stosowanego w przebiegu procedury przeszczepiania komórek macierzystych krwi obwodowej u chorych na nowotwory krwi”(kierownik), „Nieinwazyjna ocena przebudowy czynnościowej i strukturalnej ściany naczyniowej u osób zawodowo narażonych na działanie ołowiu” (wykonawca), „Występowanie zaburzeń rytmu serca i innych zmian w spoczynkowym zapisie elektrokardiograficznym oraz 24-godzinnej rejestracji

EKG metodą Holtera w grupie chorych geriatrycznych” (kierownik), „Niedobór selenu i cynku jako czynniki predykcyjne subklinicznych powikłań sercowonaczyniowych nadciśnienia tętniczego” (wykonawca), „Poziom lęku i somatyzacja u pacjentów z zespołami czynnościowymi układu krążenia oraz organicznymi chorobami serca” (wykonawca), „Zaburzenia przewodzenia w śródkomorowym układzie bódźoprzewodzącym serca u nastolatków z cukrzycą typu 1” (wykonawca) oraz „Ocena znajomości czynników ryzyka chorób sercowo-naczyniowych oraz rozpowszechnienia nadwagi i otyłości w grupie studentów wybranych uczelni wyższych Dolnego Śląska” przy współudziale studentów z Koła Naukowego Patofizjologii Układu Krążenia. Podjęła współpracę z Department of Cardiology, Duke University, Durham, United States jako członek zespołu badawczego w tematyce związanej z możliwościami obrazowania kłębków szyjnych metodą tomografii komputerowej. Brała czynny udział w wielu krajowych i zagranicznych kongresach naukowych. Jest współautorem czterech rozdziałów w monografiach i podręcznikach. Recenzowała prace naukowe dla czasopisma: Human&Experimental Toxicology.

Dotychczasowy dorobek naukowo-badawczy dr n. med. Małgorzaty Anny Poręby można podzielić na kilka grup tematycznych:

1. Angiogeneza, krążące komórki śródbłonka oraz inne wybrane zagadnienia związane z chorobami rozrostowymi krwi i układu chłonnego.
2. Badania nad etiopatogenezą wybranych chorób układu krążenia.
3. Zależności między narażeniem zawodowym na metale ciężkie a patomechanizmami wybranych chorób układu krążenia.
4. Znaczenie elektrokardiografii w różnych stanach klinicznych.
5. Wpływ biernego palenia papierosów na wybrane aspekty zdrowotne.
6. Czynniki ryzyka chorób układu krążenia oraz rozpowszechnienie wiedzy na ich temat.
7. Znaczenie niedoboru selenu w organizmie dla rozwoju i zdrowia dzieci zamieszkujących obszary przemysłowe.
8. Znaczenie wzrokowych i słuchowych potencjałów wywołanych w ocenie uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego u dzieci.

Stanowi on konsekwentną kontynuację wieloletnich i budzących uznanie zainteresowań Kandydatki (kardiologicznych, hematologicznych, zagadnień związanych z medycyną środowiskową i medycyną pracy), które zaowocowały bogatym dorobkiem naukowym. Dr n. med. Małgorzata Anna Poręba deklaruje również rozszerzenie swoich kierunków badawczych w kierunku balneologii i medycyny fizykalnej w aspekcie chorób układu krążenia. Jak sama stwierdza, jest to z pewnością bardzo interesujący temat zwłaszcza w kontekście starzejącej się populacji. Jednak jako hematolog sugerowałabym także kontynuację zagadnień związanych z problemami kardiologicznymi u chorych poddawanych intensywnej chemioterapii w przebiegu chorób rozrostowych układu krwiotwórczego, zawartych w osiągnięciu naukowym. Jest to bowiem bardzo ważny problem, który w przypadku Kandydatki łączącej zarówno doświadczenie kliniczne jak również dojrzałość naukową, umiejętność samodzielnej pracy oraz w zespole, ma szansę na swoje rozwiązanie z korzyścią dla wielu chorych.

Aktualny dorobek naukowy dr n. med. Małgorzaty Anny Poręby obejmuje: 162 publikacje (50 prac oryginalnych, 7 opisów przypadków, 9 prac poglądowych), 9 rozdziałów w podręcznikach oraz 87 doniesień zjazdowych.

Sumaryczny IF wszystkich prac wynosi 70,664 a sumaryczna liczba punktów MNiSW 946 pkt. Łączna liczba cytowań wg bazy Web of Science- 250, wyłączając autocytowania- 223 (stan na dzień 08.11.2018). Indeks Hirscha wynosi 9.

Ocena dorobku organizacyjnego i dydaktycznego

Dr n. med. Małgorzata Anna Poręba jest członkiem: European Society of Cardiology (ESC), Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (sekcji Elektrokardiografii Nieinwazyjnej i Telemedycyny, Rytmu Serca, Prewencji i Epidemiologii), Polskiego Towarzystwa Balneologii i Medycyny Fizykalnej (członek Zarządu Wrocławskiego Oddziału). Kandydatka prowadziła i prowadzi

nadal zajęcia ze studentami kierunków lekarskiego i lekarsko-stomatologicznego w języku polskim oraz angielskim (z przedmiotu "Patofizjologia" dla studentów III roku kierunku lekarskiego i lekarsko-stomatologicznego; ćwiczenia i seminaria z przedmiotów fakultatywnych w języku angielskim zatytułowane: „Selected Methods of Evaluation of Physiological and Pathophysiological Processes in Cardiovascular System” oraz „Typical electrocardiographic changes in geriatric population”). Pełniła funkcję adiunkta dydaktycznego Katedry i Zakładu Patofizjologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Aktualnie sprawuje opiekę nad Studenckim Kołem Naukowym Vide Cor Meum Patofizjologii Układu Krążenia, działającym przy Katedrze i Zakładzie Patofizjologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Brała czynny udział w przygotowywaniu pokazów w trakcie Dolnośląskiego Festiwalu Nauki we Wrocławiu oraz przygotowaniu materiałów na kurs dotyczący środowiska regionu Morza Bałtyckiego: Polityka środowiskowa i kooperacja w regionie bałtyckim. Wygłosiła wykłady w trakcie sesji dydaktycznych konferencji naukowych. Swoją aktywność popularyzującą dotyczącą elektrokardiografii prowadzi na ogólnodostępnym portalu internetowym "Forum Zdrowia PZWL" (forumzdrowia.pl) pt.: "Jak czytać elektrokardiogram", "Podstawy wykonywania badania EKG", "Elementy prawidłowej krzywej EKG" oraz portalu Facebook (zamknięta grupa zainteresowań o nazwie „EKG w przychodni”, która popularyzuje wiedzę na temat elektrokardiografii; zrzeszająca aktualnie 906 członków: lekarzy, studentów medycyny, pielęgniarek, techników, ratowników medycznych). Dr n. med. Małgorzata Anna Poręba była członkiem komitetów organizacyjnych międzynarodowych konferencji oraz Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej Akademii Medycznej we Wrocławiu do przeprowadzania rekrutacji na I rok studiów na kierunku lekarskim. Brała udział w pracach Zespołu ds. Promocji Uczelni, a od roku 2016 jest członkiem Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu na kadencję 2016-2020 w grupie: pomocniczy nauczyciele akademicy. Kwalifikacje zawodowe podnosiła na wielu stażach, kurach i szkoleniach krajowych i zagranicznych. Za dotychczasową działalność naukową była wielokrotnie nagradzana, m.in. nagrodą zespołową Rektora Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Wniosek końcowy

Stwierdzam, że dr n. med. Małgorzata Anna Poręba jest w pełni przygotowana do samodzielnej pracy naukowej i dydaktycznej. Bardzo wysoko oceniam ogólną aktywność naukową Kandydatki zwłaszcza w części stanowiącej osiągnięcie naukowe, które wnosi istotne wartości do nauki i co również istotne, do codziennej praktyki klinicznej. Profil aktywności naukowej świadczy o szerokich i konsekwentnie realizowanych zainteresowaniach badawczych. Duże uznanie budzi również zaangażowanie w pracę szkoleniowo-dydaktyczną. Po analizie dorobku naukowego, działalności dydaktycznej i organizacyjnej oraz przebiegu pracy zawodowej przedkładam Radzie Wydziału Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie dr n. med. Małgorzaty Anny Poręby do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk medycznych, dyscyplina medycyna.

Ewa Wasil-Szczepanek

dr hab. n. med.
Ewa Wasil-Szczepanek
med. specjalista chorób wewnętrznych
hematolog